

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

M VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

Mgr. Viera Poliaková

**Som finančne gramotný (súbor pracovných listov k záujmovému útvaru Tvorivá
matematika II pre 7. až 9. ročník)**

2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ: Mgr. Viera Poliaková

Kontakt na autora UZ: Demandice 131,
skola@zsdemandice.sk

Názov: **Som finančne gramotný** (súbor
pracovných listov k záujmovému útvaru
Tvorivá matematika II pre žiakov 7.
až 9. ročníka)

Rok vytvorenia: 2014

Oponentský posudok vypracoval: PaedDr.Beata Bazalová

ISBN 978-80-565-0709-4

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Pracovní list č. 1.....	4 – 14
Pracovní list č. 2.....	15 – 27
Pracovní list č. 3.....	28 – 36
Pracovní list č. 4.....	37 – 51

Pracovný list č.1

Rodinný rozpočet – základ dobrého hospodárenia s finančnými prostriedkami

Pozorne si prečítaj text.

Rodina Sporivá má 4 rodinných príslušníkov. Mamku Annu, otca Martina a dve deti, a to syna Michala a dcéru Žofku. Mamička a otecko sú zamestnaní a za prácu dostávajú odmenu vo forme mzdy. Suma, ktorú dostanú rodičia na účet alebo je im vyplatená "na ruku", je čistá mzda. Táto suma je počítaná z hrubej mzdy, od ktorej sa odpočítavajú všetky zrážky vo forme odvodov do poisťovní a daní. Obidvaja súrodenci navštevujú základnú školu. Aby sa rodine dobre žilo, otecko vždy zostaví rodinný rozpočet na rok a na jednotlivé mesiace, ktorý sa snaží dodržiavať celá rodina. Čistý mesačný príjem rodiny je 900 €.

- ! Nezabúdajte na jedno základné pravidlo - „peniaze, ktoré do domácnosti prichádzajú (príjmy), musia byť vyššie alebo sa rovnať peniazom, ktoré z domácnosti odchádzajú (výdavky)“.
- ! Ak príjmy prevyšujú výdavky, máte prebytok peňazí a tvoríte si rezervu (úspory).
- ! Ak výdavky prevyšujú príjmy, máte nedostatok peňazí. Je potrebné riešiť, ako tento nedostatok peňazí doplniť alebo ho znížiť.

Úloha 1

R	
O	
Z	
P	
O	
Č	
E	
T	

Doplň vlastnosti rodinného rozpočtu tak, aby každé nové slovo začalo písmenom slova **rozpočet**. Ak poznáš viac vlastností na jednotlivé písmená, dopíš ich sem -----

Úloha 2: Rozdeľte čistý mesačný príjem v tabuľke na jednotlivé položky. Nemusí byť vyplnená každá položka, ale dávajte pozor, aby ste nepresiahli čistý mesačný príjem. Pomôžte si kalkulačkou alebo si pomôžte programom Excel, ktorý vám po zadaní vzorca pre súčet Σ

pomôže kontrolovať dodržanie, resp. prekročenie čistého príjmu. Dôležité je, aby ste sa o tom dopredu porozprávali s rodičmi, pretože musíte rozpočet rozčleniť reálne a musíte vedieť, ktoré položky z mesačného rozpočtu sú najvyššie a ktoré najnižšie. Niektoré možno budete musieť zmeniť, ak sa v rodine vyskytnú nepredvídané udalosti, ktoré v rozpočte neboli zahrnuté.

P. č.	Rodinný rozpočet mesačný	Suma v €
	Položky	
1.	Nájomné	
2.	Inkaso, plyn, voda...	
3.	Potraviny a nápoje (nákupy, doplatok za obedy...)	
4.	Internet, mobil, televízia	
5.	Doprava, pohonné hmoty, iné výdavky na auto	
6.	Oblečenie a obuv	
7.	Drogéria, služby (kaderník, kozmetika, a pod.)	
8.	Deti (škola, záujmy, vreckové...)	
9.	Kino, divadlo a iné kultúrne podujatia, šport a hobby	
10.	Rekreácie, dovolenky, víkendové pobyty	
11.	Reštaurácie, posedenia, oslavy (odhad v prepočte na mesiac)	
12.	Darčeky (odhad v prepočte na jeden mesiac)	
13.	Zdravotníctvo (lieky, očkovania, pomôcky...)	
14.	Vzdelávanie	
15.	Údržby, opravy, renovácie	
16.	Iné výdavky (domáce zvieratko...)	
	Spolu	

Úloha 3:

Ktoré položky z rodinného rozpočtu predstavujú najvyššie výdavky? (vypíš slovom)

.....

Ktoré položky z rodinného rozpočtu predstavujú najnižšie výdavky ?

.....

.....

S ktorými položkami z rodinného rozpočtu dokážeš manipulovať, to znamená meniť ich bez toho, aby si ohrozil normálny chod rodiny?

.....

.....

.....

Úloha 4:

Mesačné výdavky inej rodiny Úverových pozostávajú z nasledovných položiek: elektrina, plyn, voda – 150 €, potraviny, stravovanie 250 €, drogéria, hygienické potreby – 40 €, telefón/mobil, internet, denná tlač – 60 €, auto, cestovné – 150 €, nečakané výdavky – 50€, poplatky za účet v banke – 10 €, kultúra, oddych, záujmy – 50 €, sporenie – 100 €, úver – 50 €.

Zostavte tabuľku rodinného ročného rozpočtu rodiny Úverových s danými položkami a doplňte ju o jeden stĺpec, ktorý bude predstavovať výšku jednotlivých výdavkov za celý rok (12 mesiacov). Použite kalkulačku alebo využite vedomosti z informatiky v programe Excel, kde môžete manuálne zadať vzorec pre výpočet. Využite aj ďalšie výhody programu Excel, a to kopírovanie vzorca v ďalších riadkoch.

Úloha 5:

Ak ste pozorne čítali text, určite budete vedieť odpovedať na otázku:

Ktorý príjem je vyšší? A) čistý B) hrubý

Z ktorého príjmu sú odpočítané výdavky do poisťovni a dane? A) z čistého B) z hrubého

Úloha 6:

a) Kedy je v rodine vyrovnaný rozpočet?

b) Kedy si rodina tvorí rezervu (úspory)?

c) Ako by ste riešili nedostatok peňazí v rodinnom rozpočte? Uved'te položky z tabuľky 1.

Ak sporiš, myslíš na svoju budúcnosť. Poznáš príslovia – Kto šetrí, má za tri! Babka k babce, budú kapce! Kto odkladá, mnoho si dokladá ? Vysvetlite ich.

Úloha 7:

Zostavte jednoduchú tabuľku, ktorou si stanovíte 3 varianty na mesačné sporenie. Začnite najnižšou sumou 5 € a ukončíte najvyššou 15 €. Využite tabuľku **Excel** so svojimi výhodami a skontrolujte, či sú správne už zadané hodnoty.

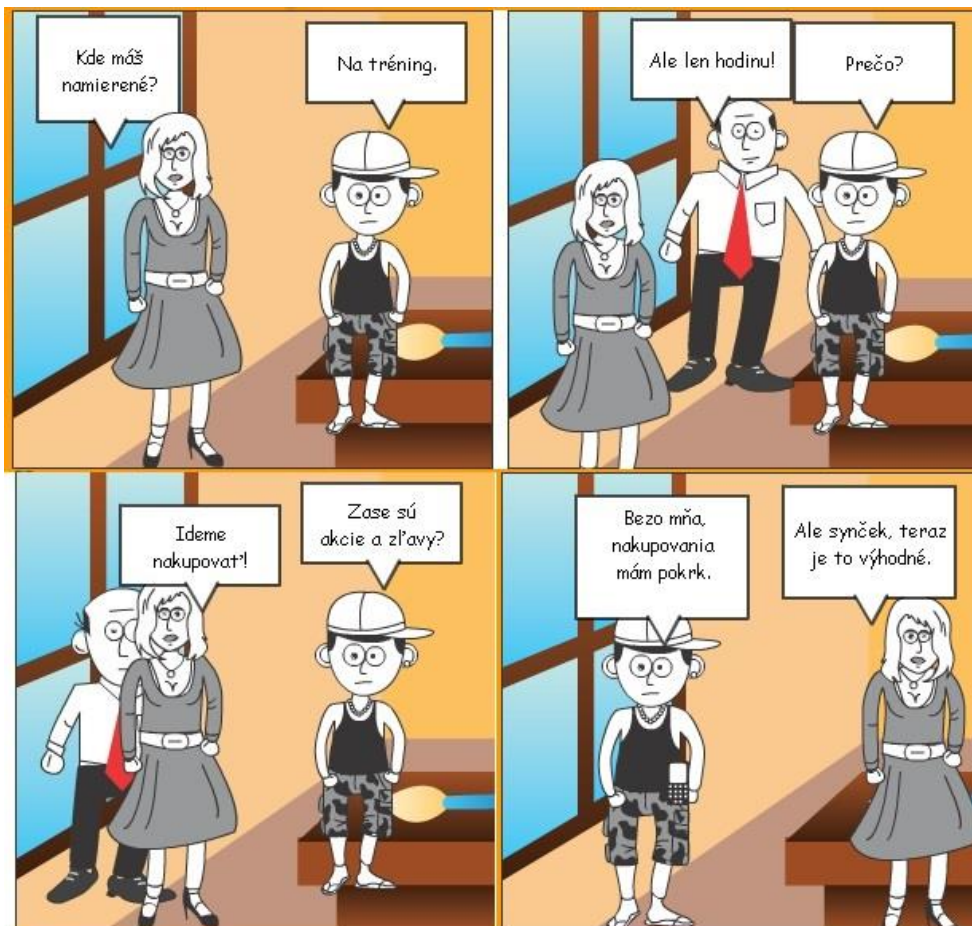
Tabuľka sporenia

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
5 €	5							40				
10 €			30								110	
15 €							105					

Porozmýšľajte nad myšlienkou sporenia, či ju môžete realizovať, a začnite najnižšou hodnotou. **Viac peňazí, viac možností. Čo sa v mladosti naučíš, v starobe akoby si našiel.**

Úloha 8:

Rodina Sporivých vedie svoje deti k šetreniu na každom kroku.

Čo si myslíte o rodine Sporivých? Je to forma šetrenia? Čo si musíte pri nákupoch všímať? Vymenujte niekoľko upozornení pre kupujúcich, ktorých sa musia držať i pri veľkých zľavách a akciách. Využite pritom nasledovné príkazové slovesá.

porovnaj _____

over _____

napíš _____

sleduj _____

nedaj sa _____

spočítaj _____

ulož _____

vysvetli _____

Úloha 9

Rodina Sporivá sa rozhodla zariadiť si obývačku. Z letákov, ktoré dostali domov, si zhotovili plánik obývačky. Cena nábytku je po 25 % zlacnení. Vypočítajte, aká bola pôvodná cena nábytku a koľko peňazí ušetrili. Opäť si zasúťažte dve skupiny ako dve rodiny Sporivá a Úverová. Rozhoduje rýchlosť a správnosť výpočtov.

645€
cena je bez osvetlenia

499€

RELA 0

Rozstrihali letáky a postupne prikladali k sebe ten nábytok, ktorý ich zaujal.

Stôl: 159€
Stolička: 55€
prírodná, čerešňa, orech, ješa

79€

Úloha 11

Rodina Sporivá a Úverová dostala domov letáčik s akciami na potraviny. Rozdeľte sa na dve skupiny, ktoré budú predstavovať rodinu Sporivú a rodinu Úverovú, a zasúťažte si, kto najskôr vypočíta zadanú úlohu. Skupiny musia mať rovnaký počet, dôležitá je správna deľba práce a aj kontrola správnosti. Víťazom sa stáva skupina prvá, ale so správnymi výsledkami.

Vypočítaj cenu každého tovaru, ak bolo 30 % zľacnenie, cenu za tovar spolu pred zľacnením a po zľacnení.

Ceny tovaru po zľacnení zapíšte do krúžkov

Cena tovaru pred zľacnením

30 % zľacnenie

Cena tovaru po zľacnení

Ušetriť sme _____ €

Ak sa vám hra páčila, vyskúšajte si svoje digitálne zručnosti v práci s počítačom a vymyslite podobný reklamný leták, pričom využite vkladanie a formátovanie tvarov v textovom dokumente. Nezabudnite na zoskupenie všetkých vložených tvarov.

Rodina Sporivá nakupuje cez internet

Keďže rodina Sporivá všetko nakupuje premyslene, rozhodla sa tento krát nakupovať cez internet. Aby poučila o internetovom nakupovaní svojich priateľov, rodinu Úverovú, všetky zásady si zhrnula do jedného zoznamu, ktorý im odovzdala.

1. Porovnávajte

Kým hodíte tovar do virtuálneho košíka, prezrite si ponuku konkurenčných internetových obchodov. Použite porovnávacie služby heureka.sk, najdicenu.sk a podobne, ktoré vám ponúknu rýchly prehľad o cenových hladinách.

2. Zjednávajte

Ponuka internetových obchodov nie je pevná a často krát sa nájde priestor na diskusiu.

3. Sledujte špeciálne ponuky

Zriadte si nákupnú e-mailovú adresu pre zbieranie akciových letákov a ak plánujete kúpu čohokoľvek, začnite sledovať ponuky, ktoré sa zbierajú vo vašej poštovej schránke.

4. Ušetríte náklady na dopravu. Sledujte časovo obmedzené akcie, pri ktorých neplatíte za prepravu tovaru a nepísaným pravidlom je, že ak pri nákupe prekročíte predpísaný objem, za dopravu tovaru nezaplatíte.

5. Skontrolujte si dôveryhodnosť prevádzkovateľa každého obchodu, ktorý nepoznáte. Na webe musí byť uvedená jeho adresa i telefonický kontakt naň.

6. Zistite si referencie, použite internetový vyhľadávač na zisťovanie spokojnosti u ostatných zákazníkov.

7. Nezabudnite na ďalšie náklady, manipulačné poplatky, náklady na doručenie.

8. Uprednostňujte úhradu prevodom z účtu pred dobierkou. Náklady na dopravu budú nižšie a vy budete mať na výpise z účtu riadny záznam o zrealizovanom obchode. V prípade podvodu tak ľahšie preukázete, že ste tovar naozaj zaplatili.

9. Po vybalení z prepravného obalu si dôkladne skontrolujte neporušenosť zásielky.

10. Odstúpenie - využitie možnosti do 7 pracovných dní bez udania dôvodu.

11. Záruka na tovar zakúpený cez internet sa vzťahujú rovnaké záručné podmienky, ako keby ste ho zakúpili v kamennom obchode - minimálne 24 mesačnú záruku.

12. Informácie Všetky informácie o produktoch v e-shope musia byť zrozumiteľné. Pozorne si prečítajte nákupné alebo všeobecné obchodné podmienky, aj keď sú písané veľmi drobným.

13. Tovar nakupujte radšej u prevádzkovateľa zo Slovenska ako zo zahraničia.

Úloha 12

Rodina Sporivá nakupovala cez internet. Spravila veľký nákup za výhodné ceny. Nakúpila náradie, ktoré využijú pri rekonštrukcii chaty. Poštovné mali zdarma, pretože ich nákup presiahol 200 €. Na poštovnom ušetrili 3,95 € a ako stáli zákazníci mali ešte klubovú zľavu 3,50 €. Zistite z letáku, koľko eur ušetrili. Nezabudnite na ostatné zľavy.

	Set Bosch GHG 660 LCD + sada príslušenstva navyše - 0601944302 Bosch Horúcovzdušná pištoľ Bosch + súprava príslušenstva Bosch navyše.	138,98 € 166,79 €
DO KOŠÍKA		
		
	Set Bosch GSB 13 RE + súprava vrtákov Multiconstruction + kufor - Bosch 0601217103 Vŕtačka s príklepom + súprava vrtákov Multiconstruction + kufor.	89,63 € 100,00 €
DO KOŠÍKA		
		
	Set Bosch PSR 14,4, 2x aku + 51-dielna sada Promoline - Bosch 060395540L Aku vŕtací skrutkovač + sada náradia v sume 45 € navyše!	116,20 € 139,99 €
DO KOŠÍKA		
		

Set Bosh GHG _____ €

Set Bosh GSB _____ €

Set Bosh PSR _____ €

Spolu ušetrili _____

Rodina **Sporivá** nakúpené náradie začala hneď aj používať, ale Set Bosch GHG horúcovzdušná pištoľ sa po týždni používania pokazila. Prestala sa zohrievať, a tak sa stala nefunkčná. Keďže spotrebiteľ má právo na reklamáciu, rodina Sporivá si zohnala reklamačný protokol, vyplnila ho a doručila do predajne na reklamáciu so všetkými súčasťami, ktoré boli potrebné. Pomôž vyplniť rodine Sporivej reklamačný protokol, názov predajcu si vymysli a aj tvoje meno s údajmi môže byť fiktívne. Doplňte aj vyjadrenie predávajúceho. Možno ti pomôže stránka www.nakupujbezpecne.sk.

Úloha 13

REKLAMAČNÝ PROTOKOL			
Kupujúci:		Predávajúci:	
Meno a priezvisko:		Obchodné meno:	
Ulica a číslo:		Ulica a číslo:	
Mesto:		Mesto:	
PSČ:		PSČ:	
Telefón:		Telefón:	
E-Mail		E-Mail:	
		DIČ/IČ DPH:	
		IČO	
<p>Týmto u Vás reklamujem dole uvedený tovar s popisom poruchy. V zmysle zákona Vás prosím o oznámenie výsledku reklamácie v zákonnej lehote - 30 dní. V opačnom prípade budem považovať reklamáciu tovaru za opodstatnenú.</p>			
Tovar som zakúpila/zakúpil u:			
Dňa:			
Číslo dokladu:			
Reklamovaný tovar			
Popis poruchy, predmet reklamácie			
Prílohy:	Reklamačný protokol		
	Reklamovaný tovar		
	Kópia dokladu o kúpe		

Pracovný list č. 2

Sporenie

Úloha 1

Ak sporiš, myslíš na svoju budúcnosť. Poznáš príslovie **Kto šetrí, má za tri?**

Vysvetli ho.

Úloha 2

Malá rozevčička! Vytvor správne dvojice (šípkami).

1% z 300	2 % z 500	5 % zo 600	50 % z 900	15 % z 800	75 % zo 120
30	90	3	120	10	450

Zopakuj si základné pojmy a správne zadefinuj (šípkami).

vklad = kapitál (K)		percentová časť
ročná úroková miera (p)		doba, za ktorú sa počítajú úroky
Úrok (u)		počet percent

úrokovacia doba (t)

Základ. vklad = počiatočná
istina = 100 %

Som **finančný poradca** a chcem vám pomôcť. Ak zvládnete tieto 3 početné výkony s percentami, nikto vás nemôže oklamať, nikto vás nemôže nahovoriť na niečo nevýhodné a ste sám sebe kontrolórom. Výpočet trojčlenkou vás zachráni vždy. Dva spôsoby ako na to! Zvládni aspoň jeden spôsob!

Výpočet percent cez 1%		
základ neznámy, kapitál K = x	percentová časť neznáma, p = x	počet percent neznámy, u = x
Juraj napísal test na 90%, čo predstavovalo 18 bodov. Koľko bodov mal test napísaný na plný počet bodov?	Juraj napísal test s plným počtom 20 bodov na 90%. Koľko bodov získal v teste?	Juraj napísal test s plným počtom 20 bodov na 18 bodov. Na koľko percent napísal test?
K = x (100%) p = 18 u = 90% 1% 18 : 99 = 0,20 100% 0,20 . 100 = 20 Plný počet bodov v teste bol 20 bodov.	K = 20 (100%) p = x u = 90% 1% 20 : 100 = 0,2 90% 0,2 . 90 = 18 Juraj napísal test na 18 bodov.	K = 20 (100%) p = 18 u = x % x = 18:20 = 0,9 0,9 . 100 = 90% Juraj napísal test na 90%.
Výpočet percent trojčlenkou		

x100% 1890% $\frac{18}{x} \times \frac{90}{100}$ $18 \cdot 100 = x \cdot 90$ $1800 = x \cdot 90$ $x = 1800 : 90$ $x = 20$	20100% x 90% $\frac{x}{20} \times \frac{90}{100}$ $x \cdot 100 = 20 \cdot 90$ $x \cdot 100 = 1800$ $x = 1800 : 100$ $x = 18$	20100% 18 $x\%$ $\frac{18}{20} \times \frac{x}{100}$ $18 \cdot 100 = x \cdot 20$ $1800 = x \cdot 20$ $x = 1800 : 20$ $x = 90$
---	--	---

Úloha 3

Zovšeobecni matematický postup, ktorým vypočítaš 1 %, keď **K** je základ. Zapiš do rámčeka.

Výpočet 1 %			
1 % z 50 je		1 % z 230 je	
1 % z 300 je		1 % z 7 000 je	
1 % z 4500 je		1 % z 6 200 je	
1 % z 826 je		1 % z 1 200 je	
1 % z 60 000 je		1 % z 14 000 je	
1 % z 25 je		1 % z 1 000 000 je	

Úloha 4

Zovšeobecni matematický postup, ktorým vypočítaš základ **K** (alebo vklad, kapitál), čo je 100 %. Zapiš do rámčeka.

Výpočet základu 100 %			
1 % je 4, základ je		1 % je 25, základ je	
1 % je 50, základ je		1 % je 4,8 základ je	
1 % je 35, základ je		1 % je 65,3 základ je	
1 % je 480, základ je		1 % je 0,07 základ je	
1 % je 0,5 základ je		1 % je 39, základ je	
1 % je 8, základ je		1 % je 789, základ je	

Úloha 5

Zovšeobecni matematický postup, ktorým vypočítaš úrokovú mieru(v percentách) - p .
Zapíš do rámčeka.

Výpočet počtu percent (alebo úrokovej miery)			
4 z 10 je	%	75 z 300 je	%
40 z 80 je	%	80 zo 720 je	%
30 zo 120 je	%	22 zo 66 je	%
45 zo 450	%	5 z 1000 je	%
6 z 1 200 je	%	400 zo 6 000 je	%
80 z 640 je	%	12 z 180 je	%

Úloha 6

Zovšeobecni matematický postup, ktorým vypočítaš časť prislúchajúcu určitému počtu percent (alebo úrok) - u. Zapíš do rámečka.

Výpočet časti prislúchajúcej určitému počtu percent (u)			
5% z 300 € je	%	2% z 98 € je	%
15% zo 60 € je	%	80% zo 720 € je	%
25% z 800 € je	%	60% z 1 500 € je	%
40% z 900 € je	%	5% z 1000 € je	%
50% z 7 652 €	%	99% zo 10 000 € je	%
75 % z 2 200 €	%	14% zo 180 € je	%

Rodiny Sporivá a Úverová rozhodovali o sporení

Rodiny Sporivých a Úverových majú mnoho spoločného, vlastnia rodinný dom, auto, každá rodina má dve deti a majú svoje plány do budúcnosti. Rozhodli sa, že obe rodiny si kúpia víkendový domček v krásnej rekreačnej oblasti, kde chcú spoločne prežívať víkendové dni a dovolenku. Pretože to nebude malá investícia, rozhodli sa, že si budú najprv rok sporiť a až potom si vytúžený domček kúpia. Každá rodina si zvolila svoj vlastný postup a rozhodla sa pre vlastnú banku. Rodina **Sporivých** sa rozhodovala pre banku INVESTÍCIA, ktorá ponúkala nasledovné podmienky: Banka si stiahne hneď na začiatok 1 % **vkładu**. Vstupný kapitál rodiny Sporivých je 5 000 €.

	1	3	6	12
	mes.	mes.	mes.	mes.
Úroková miera %	0,1	0,15	0,2	2

Rodina **Úverových** sa rozhodovala pre banku SMART. Vstupný kapitál rodiny Úverových je 5 000 €. Banka si stiahne 0 % **vkładu**.

	1	3	6	12
	mes.	mes.	mes.	mes.
Úroková miera %	0,1	0,15	0,2	1,8

Úloha 7: Rozhodni, ktorá rodina si zvolila výhodnejšie sporenie, a zdôvodni výpočtom.

Rodina Sporivá:

Vstupný kapitál

Úroková miera

Kapitál po znížení

Úrok za 12 mesiacov
v eurách

Kapitál po 12 mesiacoch v eurách

Rodina Úverová:

Vstupný kapitál

Úroková miera

Kapitál po znížení

Úrok za 12 mesiacov
v eurách

Kapitál po 12 mesiacoch v eurách

Výhodnejšiu ponuku poskytla banka, preto rodina sa rozhodla správne.

Letáčik doručený do rodiny Sporivých

SPORTE SI UŽ DNES, zajtra by už mohlo byť neskoro			
BANKA INVESTÍCIA			
Vklad	Úrok ročne	Dĺžka sporenia	Doplňkové služby
2 400 €	4 %	36 mes.	Poistenie vkladu
			Možnosť zvýšiť vklad
			Prerušenie viazanosti vkladu 1x
 Pripísanie úrokov po 36 mesiacoch. Nízke% . Zákazník, náš pán! Možnosť získania bonusu, k nám sa prísť opláť! Ponúkame poradenstvo, vypracujeme investičný plán, stačí zavolať!			

Letáčik doručený do rodiny Úverových

BANKA SMART najlepšia banka na finančnom trhu			
Vklad	Úrok ročne	Dĺžka sporenia	Doplnkové služby
2 400 €	1.rok 2 %	36 mes.	Poistenie vkladu
	2.rok 4 %		Možnosť zvýšiť vklad do 3 000 €
	3.rok 5 %		

Pripísanie úrokov po 36 mesiacoch.

výhodné úročenie

Stačí zavolať, my prídeme za vami!

Rodiny **Sporivá** a **Úverová** dostali domov letáčiky od komerčných bánk. Ponuky ich zaujali, a preto sa obidve rodiny stretli, ponuky porovnávali a analyzovali. Čaká ich dôležité rozhodnutie, vybrať si správnu banku. Pomôžte im v tejto ťažkej úlohe, pretože chcú investovať a nechcú prísť ani o jedno euro.

Úloha 8

Vypočítajte, aký úrok narastie rodine **Sporivej** za 36 mesiacov.

Základ _____ Úrok za 36 mesiacov _____

Výška vkladu po uplynutí doby sporenia v eurách pri úrokovej miere ____%

Úloha 9

Vypočítajte, aký úrok narastie rodine **Úverovej** za 36 mesiacov.

Základ _____ Splatená pôžička za 36 mesiacov _____

Zaplatený úrok v eurách _____

Úroková miera v % _____

Úloha 10

Porovnaj úrok ponúknutý bankami obidvom rodinám.

Porovnanie _____

Tvoje odporúčanie rodinám

Je vždy dobré, keď poznáme vzorec pre výpočet úroku: $u = (K \cdot p)/100 \cdot t$, kde t môže byť 1, 2 ..., čo je počet rokov, alebo $t = m/12$, kde m je počet mesiacov, a $t = d/360$, kde d je počet dní. V živote sa tento poznatok človeku určite zide.

Klamlivé kaskádovité sčítanie percent alebo zložené úrokovanie

Príklad zo života

Otec rodiny **Úverovej** dostával mesačnú mzdu vo výške 1 000 €. Druhý rok ale dostal pridané a zvýšili mu mzdu o 30 %. Ďalší, tretí rok mal opäť zvýšenie, a to o 10 %. Otázka je, akú mzdu má otec rodiny **Úverovej** po druhom zvýšení?

Takýto typ príkladov veľmi zvädza počítať percentá obvykle, jednoducho spočítam prvé navýšenie plus druhé navýšenie a mám celkové percentuálne navýšenie, čo počítať vieme. Počítali by sme s rovnakým základom 1 000 €, spočítame 30 % + 10 % a pripočítame to k jeho základnému platu. Otec by tak zarobil 1 400 €. Lenže to tak nie je a vysvetlíme si to.

V prvom roku dostával 1000 €. V druhom roku dostával $1\,000 + 30\% \text{ z } 1\,000 = 1\,000 + 300 =$ čo je 1 300 €.

V ďalšom roku mu zvýšili plat o 10 %. Lenže pozor! Základ už nie je 1 000 €, ktorý mal v prvom roku. Základ je už 1300 €! A vieme, že sčítat' percentá môžeme len za predpokladu, že základ zostáva rovnaký, nezmenený. V našom prípade je základ zmenený a zmenil sa na 1 300 €. Takže posledný rok dostával otec 1 300 € + 10 % z 1 300 €, čo je 1 430 €. Pôvodné riešenie 1 400 € nebolo správne a otca rodiny by sme vlastne oklamali o 30 €. Poviete si, čo je to 30 €? Ale keby ste si ich sporili, za rok by ste usporili 360 €, a to nepočítame úrok, ktorý narastie za rok.

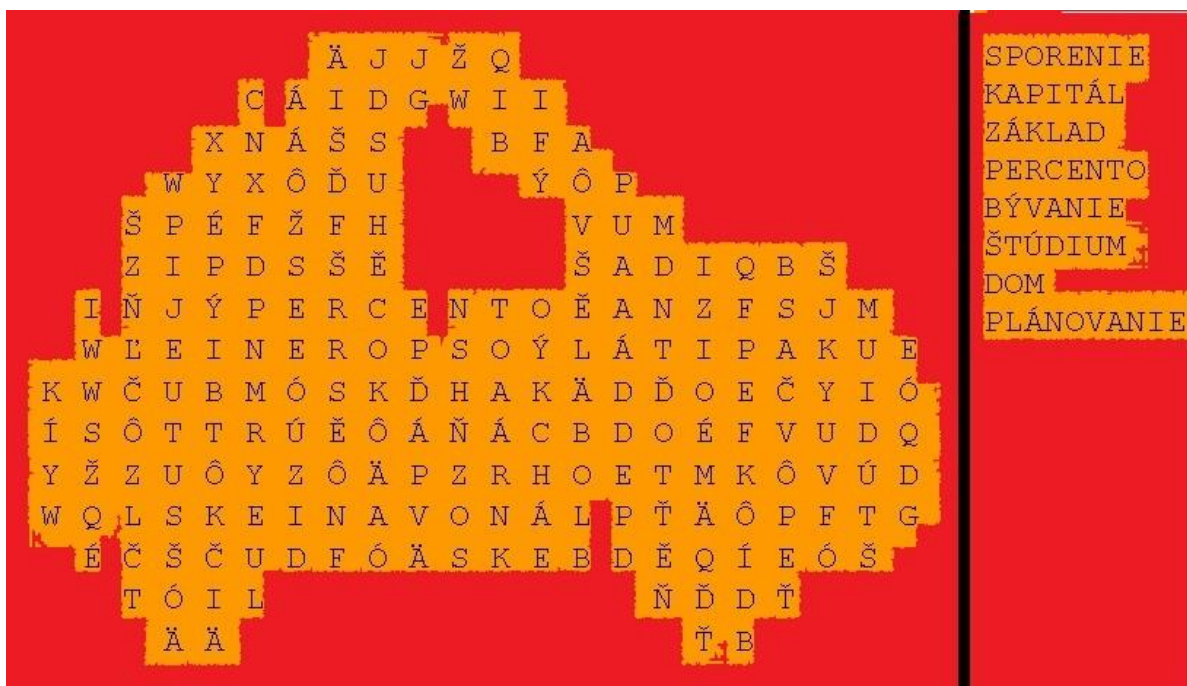

Za nasporené peniaze sa už dá aj niečo kúpiť, napr. , alebo máte

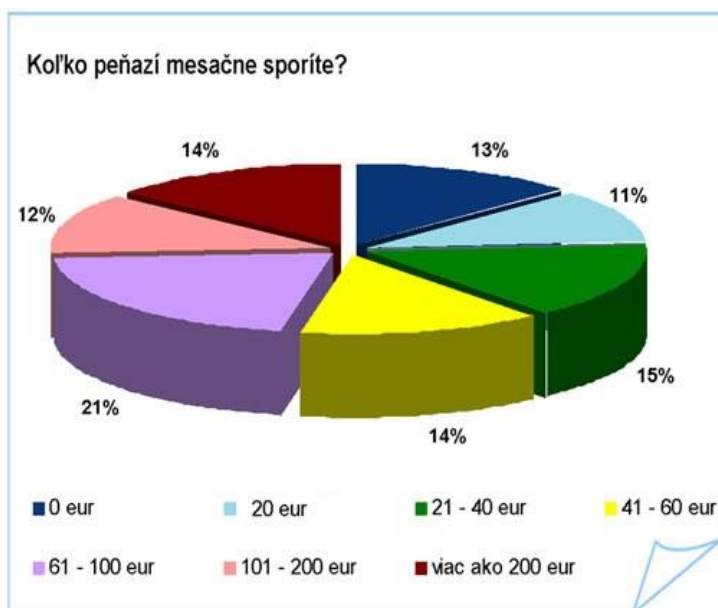
Úloha 11

Možno raz práve sporenie ti zabezpečí takéto autíčko. Lenže všetko musí byť plánované. A musíš poznať význam a nájsť slová v autíčkovvej osemsmierovke.

Úloha 12

Sprav analýzu grafu a odpovedaj na otázky.

1. Ktorá skupina je najpočetnejšia? _____
2. Ktorá skupina je s najnižším počtom? _____
3. Sú skupiny aj s rovnakým počtom percent? _____
4. Spoj skupiny od 20% do 60 %. Aká veľká skupina vznikne? _____
5. Zdá sa ti vysoké percento nesporiacich? _____
6. Akému riziku sa vystavujú nesporiaci? _____

A čo vy, ako sporíte? pravidelne / nepravidelne / nespórim . Aký je váš názor na sporenie ? _____

Úloha 13

Koľko zarobíte na Sporení k Osobnému účtu (v eurách)			
Mesačný vklad	Dĺžka sporenia		
	12 mesiacov	18 mesiacov	24 mesiacov
15	3,95	8,66	11,24
50	13,16	28,86	37,46
70	18,43	40,4	52,45
100	26,33	57,71	74,93
120	31,59	69,26	89,91
150	39,49	86,57	112,39

- a) Vaša úloha bude zistiť úrokovú mieru po 12, 18 a 24 mesiacoch.
- b) Rozhodnite, či je úroková miera rovnaká pre rôzne vklady za tú istú dobu sporenia.
 VZOR pre výpočet: $15 \text{ €} \times 12 = 180 \text{ €}$ $3,95 \text{ €} : 180 \text{ €} = 0,021 \times 100 = 2,1 \text{ \%}$.

O rovnosti resp. nerovnosti úrokovej miery uvažuj logicky (aj bez výpočtu) a všimaj si modré riadky. Pomôž si kalkulačkou.

Úloha 14

Pozorne si prečítaj komix a rozmýšľaj o odpovedi klienta ako potenciálneho záujemcu o sporenie. Prepočítaj navrhované sporenie finančným poradcom. Doplň komix v mene klienta, ktorý odôvodňuje svoj výber. Pomôž expertovi doplniť čísla.

Hoci som starý, ale...

Ale predsa si ušetríte viac, z vašich peňazí to bude za 6 rokov spolu _____ €, a to predsa nie je málo! Úroková miera v druhej ponuke je _____ %, čo je o _____ viac/menej % ako v prvej ponuke. Druhou ponukou spolu s úrokom za 6 rokov nasporíte _____ €.

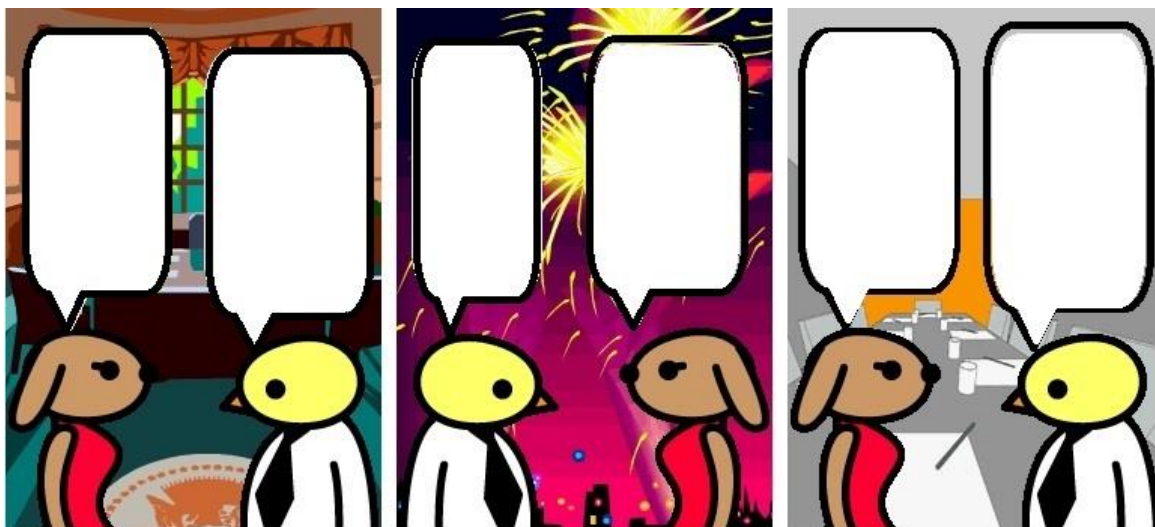
Nezabúdaj, že si finančne zdatný a teba už finančný expert nemôže oklamať alebo nahovoriť na niečo nevýhodné.

Úloha 15

Komix si môžete vytvoriť na stránke <http://www.wittycomics.com/make-comic.php>.

Postup je jednoduchý: vyberiete pozadie, postavy, balóniky, či bubliny k rozhovoru a záleží už len na vašom nápade, zvolenej téme a komunikatívniosti. Pri záverečnej fáze tvorby komixu použijete Skicár, klávesu Print screen, ktorou prefotíte vytvorený komix (sada 3 obrázkov) a vytvorený obrázok komixu vložte do Skicára. Obrázok uložte vo formáte JPEG. Po tomto kroku ho môžete použiť ako obrázok do prezentácie, do textového dokumentu alebo si ho pozerať ako obrázok v ľubovoľnom prehliadači obrázkov.

V tomto komixe bude vašou úlohou doplniť rozhovor s použitím slov: sporenie, bicykel, bonus, tablet, výhra. Všimaj si pozadie jednotlivých sekvencií komixu a ber ho do úvahy. Ak máš pracovný list otvorený vo Worde, využij vloženie textového poľa na dopĺňanie textu, alebo si daný obrázok prekopíruj do skicára a tam vkladaj text do jednotlivých bublín. Ak pracuješ priamo v printovom pracovnom liste (vytlačení), daný text vpisuj veľkým tlačením písmom.

Úloha 16

Hľadajte slová: základ, časť, zlomok, stotina, plán, tip, sto, jeden, súčet, zisk, test a výsledné slovo zapíšte do rámčeka. Určite sa bude týkať sporenia.

S	D	A	L	K	Á	Z
O	T	S	E	T	J	Č
S	P	O	Ú	O	E	A
R	Í	K	T	Č	D	S
T	I	P	S	I	E	Ť
P	L	Á	N	I	N	T
K	O	M	O	L	Z	A

Sporenie môže
byť na všetko,
len musíš mať
cieľ a plán!

Úloha 17

Zasút'ajte si !

Rozdeľte sa na 3 skupiny s rovnakým počtom členov. Každá skupina bude mať pero a flipchart. Úlohou každej skupiny bude za stanovený čas napísať čo najviac pojmov týkajúcich sa sporenia, financií a celkovo finančnej gramotnosti. Po skončení časového limitu bude nasledovať vzájomná kontrola. Rovnaké slová sa označia hviezdíčkou a víťazí tá skupina, čo mala najviac slov. Zamerajte sa na neznáme slová, ktorých význam aj vysvetľujte. Víťazná skupina môže získať titul FINANČNÍ EXPERTI a ďalšie odstupňovanie môže byť nasledovné: FINANČNÍ UCHÁDZAČI, FINANČNÍ ZAČIATOČNÍCI, FINANČNE POKROČILÍ. Všetko závisí od počtu napísaných slov. Aby to bolo zaujímavejšie bolo by vhodné vytvoriť vizitky s týmto zaradením, na ktoré sa už len dopíše meno.

Ak chceme, aby bola hra náročnejšia, všetky 3 skupiny budú mať fixky rôznej farby a po uplynutí určitej doby, ale rovnakej, sa budú skupiny premiestňovať vždy k druhému flipchartu a dopisovať slová. Každá skupina sa vystrieda pri 3 flipchartoch. Slová sa nesmú opakovať, pretože ak napíšu to isté slovo, budú sa im za to strhávať body.

Úloha 18

Zahrajme sa spolu Bingo!

Vyberte si a zakrúžkujte 6 políčok v tabuľke s 24 políčkami s ľubovoľnými číselnými hodnotami od 1 do 200. Potom pozorne počúvajte učiteľa, ktorý bude zadávať príklady na percentá a keď sa objaví váš zakrúžkovaný výsledok, prečiarknite si ho. Keď budete mať

prečiarknuté všetky zakrúžkované údaje (v počte 6) zakričte „Bingo“ a stáivate sa víťazom hry. Môžete použiť kalkulačku, aby mala súťaž rýchlejší priebeh.

2	5	9	15	18	22	25
30	45	70	78	80	90	100
110	114	120	125	130	150	155
12	14	16	24	28	32	40
170	180	190	195	196	199	200

Pracovný list č.3

Platobné karty

Predstavte si, že ideme do obchodu nakupovať. Navyberali sme si tovar podľa vopred pripraveného zoznamu a chceme platiť v hotovosti. Ale zrazu zistíme, že sme si doma zabudli peňaženku. Pomohla mi jedna malá vecička, ktorú nosím so sebou, ale nemávam ju v peňaženke práve preto, že ak si ju náhodou zabudnem, zabudnem aj ju. A ešte jedno dôležité upozornenie. Ak by mi niekto odcudzil peňaženku, odcudzil by mi aj tú dôležitú vec a mal by som množstvo problémov. Aké problémy? K tým sa ešte dostaneme.

Úloha 1

Napíš meno veci, pomocou ktorej môžeš platiť v obchodoch, ak nemáš peniaze v hotovosti. Uveď ju ako zdrobneninu.

--	--	--	--	--	--	--	--

Pomôcka: počet písmen je daný počtom štvorčekov

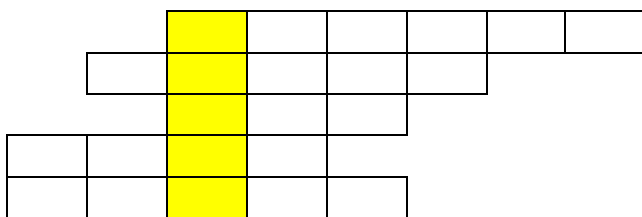
Úloha 2

Uhádnuté slovo napíš do zeleného stĺpca. Potom doplň prívlastky nájdeného slova (veci) tak, aby boli reálne pre danú vec a každé nové slovo začalo písmenom uhádnutého zdrobneného slova.

Úloha 3

Ak vyriešiš úlohy, dostaneš odpoveď, ktorou si skontroluješ správnosť predchádzajúcich úloh.

1. Osoba, ktorá zaručuje rýchle doručenie dokumentov, tovaru.
2. Inštitúcia, kde si ukladáme peniaze.
3. Dorozumievajúci prostriedok.
4. Dopravný prostriedok.
5. V obchodoch býva zníženie cien.

Úloha 4

Uveď názvy ďalších kariet, ktoré ty alebo tvoji rodičia či kamaráti používate v bežnom živote.

Krátky príbeh – 1.časť

*Rodina Sporivých a Úverových si vyšla na zmrzlinu do blízkeho mestečka. Každá rodina platila platobnou kartou. Rozdiel bol v tom, že rodina Sporivých po odovzdaní karty musela zadať PIN kód (PIN = personal identification number) a rodina Úverových po odovzdaní karty sa len podpísala. **Prečo nepostupovali rovnako?** Odpoveď určite nájdeš po prečítaní nasledujúceho textu.*

Plastové peniaze

Dnes už to nie je žiadna vzácnosť, že aj mladí ľudia vo vašom veku majú v peňaženke, v dokladovej taške, v kabelke plastovú kartičku. A niektorí z vás možno nie jednu. Hotovosť minimálnu, prípadne žiadnu. Možno vôbec chodiť po svete bez peňazí? Úplne v pohode. **Platobné karty** ich plne nahradia. Platíme nimi takmer všade: v nákupných centrách, na benzínových čerpadlách, v obchodoch s elektronickým tovarom, dokonca aj v butikoch. A keď už nutne potrebujeme nejakú hotovosť na zmrzlinu, časopisy alebo na zaplatenie za posedenie v bistre, zastavíme sa pri najbližšom bankomate a tento problém hravo zvládneme. Niektoré karty majú meno, číslo vtačené do plastu. To sú najbežnejšie používané, tzv. **elektronické karty**. Dôležité údaje majú ukryté v magnetickom prúžku na zadnej strane karty. Prostredníctvom nich možno vyberať peniaze z bankomatu alebo platiť v obchodoch cez **terminály POS** (point of sale - miesto predaja). Na Slovensku sa nedajú pomocou nej z účtu čerpať peniaze, ak držiteľ nepozná **PIN kód** (PIN = personal identification number).

Iná situácia nastáva, ak vlastníte **embosovanú platobnú kartu**. To znamená kartu s vystúpeným, t. j. reliéfnym písmom. Ak platíte takouto kartou, obchodník z nej zosníma údaje pomocou zariadenia, ktoré sa volá imprintér, ľudovo tiež žehlička. Ešte porovná podpis na

karte s podpisom, ktorý necháte na účte. Maximálne si môže kartu overiť v autorizačnom centre. <http://www.nadaciaslp.sk/>

Teraz môžete odpovedať na otázku z krátkeho príbehu. -----

Úloha 5

Priradiť správne znaky k jednotlivým kartám (dokresli šípky) a zároveň priradiť aj správny obrázok.

elektronická

embosovaná

písmo
vtlačené

imprintér
(žehlička)

písmo
vystúpené,
reliéfne

terminál

PIN kód

podpis

Krátky príbeh – 2. časť

Keď sa rodina Sporivých a Úverových rozlúčili po dobrej zmrzline, rodina Sporivých išla nakupovať do obchodného centra. Nakúpili potraviny, drogériu a platiť chceli kreditnou

kartou. Lenže zrazu zistili, že kartu v peňaženke nemajú. Nastal rozruch, pretože peniaze v hotovosti nemali, ale najväčší problém bol, že kartu nevedeli nájsť. Podľa všetkého ju stratili, alebo im ju niekto odcudzil.

Úloha 6

Porad'te preľaknutej rodine, ako má postupovať pri strate kreditnej karty. Vyberte správnu odpoveď.

1. Pri strate platobnej karty je nevyhnutné čo najrýchlejšie túto udalosť ohlásiť polícii, ktorá následne udalosť ohlási banke, ktorá kartu vydala.
2. Pri strate platobnej karty je nevyhnutné čo najrýchlejšie túto udalosť ohlásiť banke, ktorá kartu vydala. Vydavateľ karty následne odcudzenú či stratenú kartu zablokuje pre platby v elektronických platobných termináloch (POS terminál) a bankomatoch. Pri embosovaných kartách navyše zaradí vydavateľ platobnú kartu na tzv. stoplist (čo je zoznam odcudzených a stratených platobných kariet, ktorý je k dispozícii finančným inštitúciám a obchodníkom akceptujúcim platobné karty).
3. Pri strate platobnej karty je nevyhnutné čo najrýchlejšie túto udalosť ohlásiť na obecnom úrade, ktorý následne udalosť ohlási polícii a polícia banke, ktorá kartu vydala.

Krátky príbeh – 3. časť

Po istom čase rodina Sporivých dostala od banky letáčik so základnými pravidlami pre používanie platobných kariet. Oboznámila s nimi aj svojich priateľov Úverových, aby sa nikdy nedostali do takej nepríjemnej situácie ako oni. Ale mali šťastie, pretože pri jej strate postupovali správne. Takže platobná karta sa síce nenašla, ale peniaze z účtu nemali odcudzené. Odteraz sa budú riadiť pravidlami, ktoré vydala banka:

- Platobnú kartu noste oddelene od ostatných dokladov.
- Údaje na magnetickom prúžku chráňte pred poškríbaním a pred zmagnetizovaním, napr. mobilným telefónom, zapínaním kabeliek a pod.
- Nikomu neprezrádzajte PIN kód. Ani príbuzným, ani zamestnancom banky alebo polícii.
- Pri platení kartou sledujte obchodníka, ktorý s ňou manipuluje. Nespúšťajte kartu z očí. Skontrolujte si, či vám vrátil vašu platobnú kartu.

- Pravidelne si kontrolujte výpisy z účtu. Hneď, ako zistíte nezrovnalosť, alebo máte pochybnosť o úbytkoch peňazí, navštívte pobočku banky, ktorá ju vydala.
- Ak sa obávate, že PIN kód zabudnete, majte ho zapísaný na úplne inom mieste, ako je platobná karta – v žiadnom prípade nie v obale s kartou.
- Stratú platobnej karty treba čo najskôr ohlásiť v banke, ktorá ju vydala, ak ste v zahraničí, treba túto skutočnosť oznámiť aj polícii a vyžiadať si o tom správu.
- V každom prípade si podrobne preštudujte pokyny o používaní platobnej karty, ktoré vám banka pri jej vydaní poskytne, a riad'te sa nimi.

Ak budete dodržiavať pravidlá, nič sa nemôže stať. Všetky banky sú spojené s vlastným autorizačným centrom alebo s autorizačným centrom, ktoré prevádzkuje tretia osoba. Okrem toho sú tieto systémy napojené na siete spoločností vydávajúcich platobné karty. Ich úloha je rovnaká: chrániť majiteľa platobnej karty (jeho peniaze) a chrániť banku.

Úloha 7

Vypíšte všetky príkazové slovesá týkajúce sa bezpečnostných zásad vašej platobnej karty.

Úloha 8

M	A	Ť	P	E	T
N	M	O	B	I	L
I	A	D	D	Z	E
T	O	E	J	E	Ú
S	R	B	E	Č	N
K	M	E	E	N	O
H	Ý	T	C	H	!
!	A	T	R	A	K

V osemsmierovke vyškrtajte slová: debet, kredit, karta, účet, mobil. V tajničke nájdete myšlienku, s ktorou sa určite stotožníte. Zapište ju do tohto rámčeka.

Vyskúšajte sa z oblasti peňazí:

1. Najmladšia svetová mena je euro. Koľko bankoviek a v akej hodnote sú v obehu
 - a) 8, s hodnotami 5,10,20,50,100,200,500,1000,
 - b) 7, s hodnotami 5,10,20,50,100,200,500,
 - c) 6, s hodnotami 10,20,50,100,200,500.
2. Peniaze sú platidlo, ktorého výroba je pod prísnu kontrolou. Peniaze môže vydávať
 - a) Štát,
 - b) hociktorá banka s povolením (licenciou),
 - c) iba emisná banka,
 - d) ministerstvo financií.

Dizajn bankoviek je rovnaký pre všetky zúčastnené štáty. Navrhol ho Robert Kalina z Rakúska. Je symbolický a viaže sa na historické slohy, ktoré sa odzrkadlili v európskom architektonickom dedičstve. Na prednej strane bankoviek dominujú okná a brány ako symboly otvorenosti a spolupráce v Európskej únii. Most vyobrazený na rubovej strane bankoviek vyjadruje úzku spoluprácu a komunikáciu medzi národmi Európy a medzi Európou a zvyškom sveta.

3. Koľko členských štátov eurozóny sa vzdalo v prospech eura svojej vlastnej národnej meny?

- a) 15
- b) 18
- c) 27

pomôž si internetom

Pokračovanie príbehu – 4. časť - Išli do mínusu

Dve rodiny Sporivá a Úverová používajú k bezhotovostným platbám platobné karty, ktoré slúžia na výber peňazí z bankomatu alebo k platbám na internete. Prostriedky uložené na účte sú kedykoľvek k dispozícii. Sú radi, pretože nemusia so sebou nosiť väčšie sumy v hotovosti, ale musia sa starať o ich bezpečnosť voči strate a krádeži. Obidve rodiny používajú platobné karty, ale nie rovnaké. Rodina Sporivá má debetnú kartu, ktorú môžu použiť pokiaľ majú na účte, ku ktorému bola karta vydaná, dostatok peňazí. Prostredníctvom debetnej karty disponujú vlastnými finančnými prostriedkami na účte. Banka odpočíta danú sumu priamo z účtu klienta. Platia len účtovné poplatky za transakcie. Používajú ju na nákup tovaru, výber

z automatu. Rodina Úverová má kreditnú kartu. Prostredníctvom kreditnej karty disponujú finančnými prostriedkami z úveru poskytnutého bankou. Touto kartou môžu platiť za nakúpené tovary alebo služby. Používajú ju aj na výber v hotovosti, ale to je pre nich finančne nevýhodné. Keďže je to vlastne úver, banky stanovujú minimálnu výšku splátky úveru (5 - 10 %) z dlžnej sumy a úverový limit (maximálnu výšku úveru). Pri kreditnej karte existuje tzv. bezúročné obdobie (môže byť až dva mesiace). Ak do konca tohto obdobia vrátia požičané peniaze, je ich požičanie bezplatné. Ak nestihnú peniaze vrátiť v bezúročnom období, musia za poskytnutý úver platiť pomerne vysoké úroky – okolo 1,5 % mesačne, t.j.18% p.a.(ročne). Ak nesplatia ani minimálnu splátku, úroky sa šplhajú až ku 30%. Rodina Úverová si to pochvaľuje, pretože je to výhodnejšia a jednoduchšia cesta k peniazom, než získanie úveru. Musia si len ustrážiť bezúročné obdobie a nenabrať veľa úverov, než je rodina schopná splácať.

Úloha 9

Analyzuj obsah daného textu a výsledok spracuj do tabuľky

Debetná karta	
výhody	nevýhody

Kreditná karta	
výhody	nevýhody

Ktorého smajlíka si zaslúžiš? Ohodnoť sa. Bol si pohotový, rýchly,

zapaľovalo ti, nedarilo sa ti .

Úloha 10

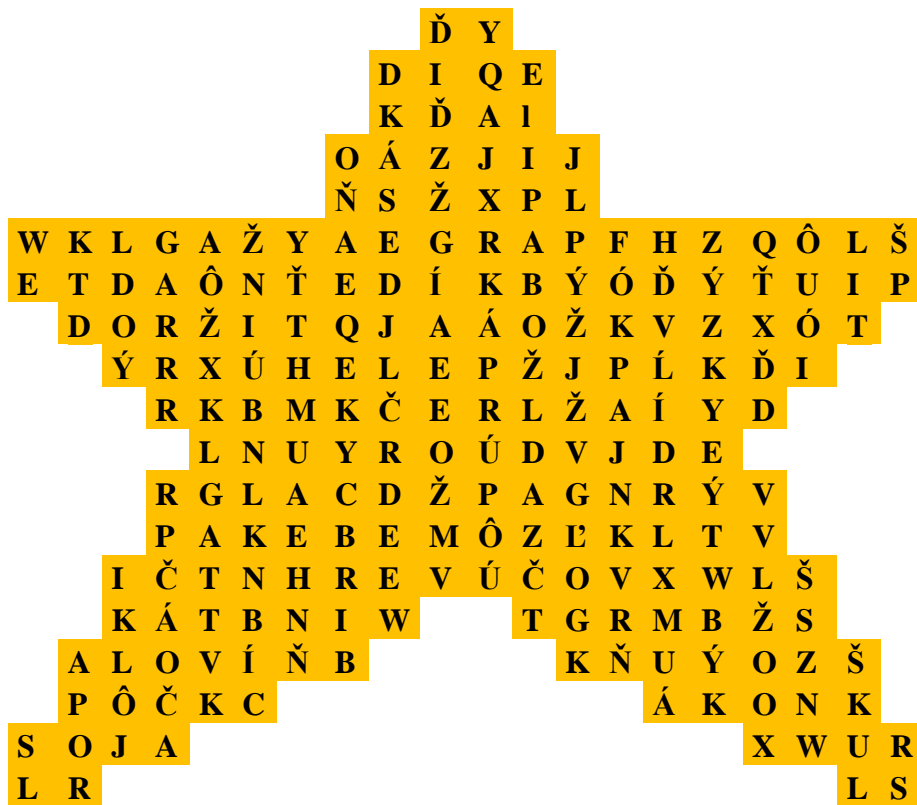
Aký je váš názor na otázky: Ktorá z rodín riskuje? V čom vidíte risk pre rodinu?

Ktorú kartu by ste si vybrali vy a prečo? Uved' aspoň 2 dôvody. _____

Ako máte vy svoju kartu chránenú proti krádeži a inému zneužitiu ?

Úloha 11

A teraz si zasúťažime. Kto v osemsmierovke nájde 13 pojmov z finančnej gramotnosti, je veľmi dobrý! Kto ich nájde bez toho, aby boli dopredu zadané, ten je lepší. Takže prvý pokus je bez pomôcky. Jednoducho si zakry hľadané slová. Je to náročnejšie. Ak to ide ťažko, pokračuj s odkrytými slovami.

príjem, výdaj, rozpočet, percento, úver, kalkulačka, zľava, bonus, kredit, splátka, dlžoba, bankrot, úžerník

Vyskúšaj sa!

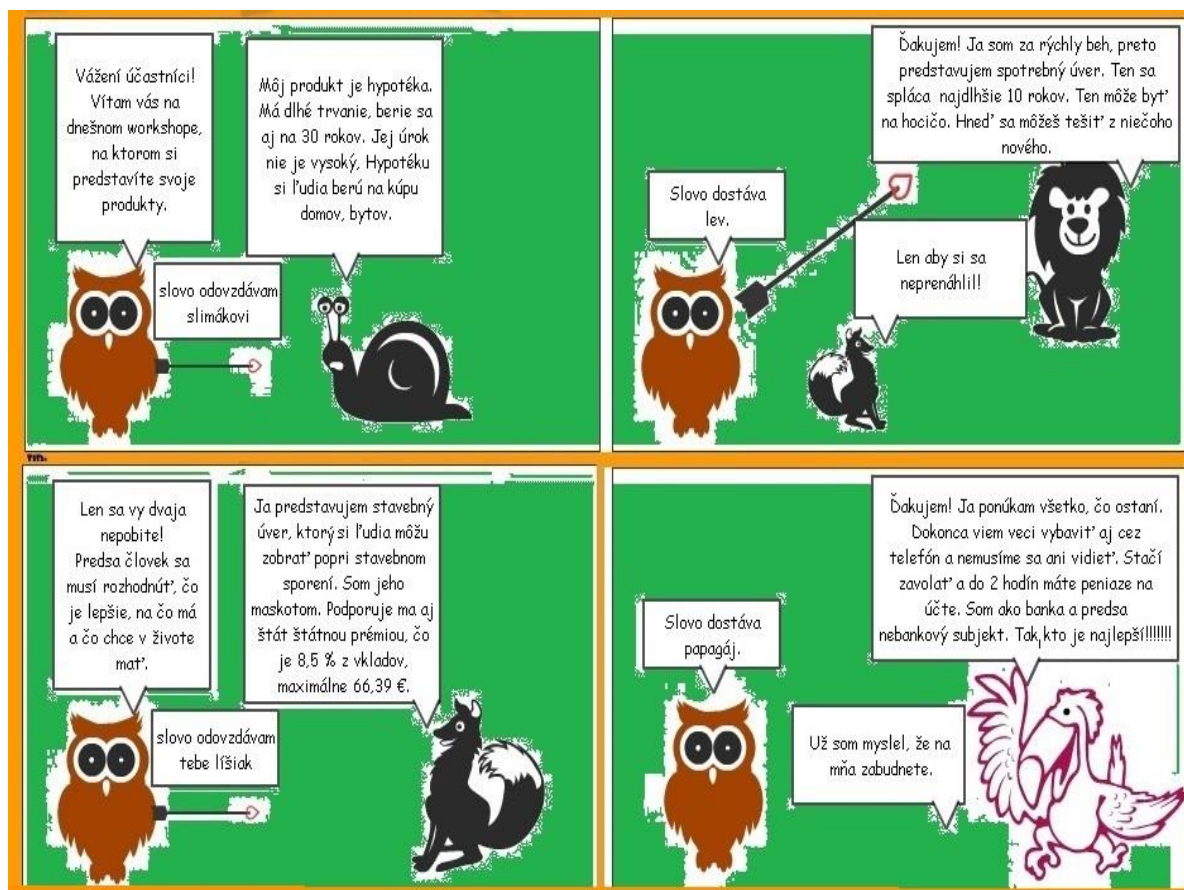
- Debetná karta neumožňuje čerpať prostriedky z účtu, ktorý má nulový zostatok. Kreditná karta zabezpečí aj v tomto prípade prostriedky do výšky stanoveného limitu.
- Debetná karta umožňuje čerpať prostriedky z účtu aj keď je nulový zostatok (možno ísť do mínusu).
- Kreditná karta je úverová, môžete si v banke vybaviť úver.
- Obidvoma kartami môžete ísť do mínusu, ale kreditnou viac.

Pracovný list č.4 Pôžička, úver, hypotéka

Polemika medzi rodinami

V obidvoch rodinách vyvolalo polemiku rozhodovanie o tom, či sa obrátiť na banky alebo nebankové subjekty. Posledný leták ich zneistil. Veď obidvom inštitúciám rodiny budú musieť splácať svoj dlh. Nič nedostanú zadarmo, teraz si len musia zvoliť kritériá, ktoré rozhodnú o inštitúcii, ktorá sa stane pre nich veriteľom a oni dlžníkmi. Rodičia si dali za úlohu zistiť pozitíva a negatíva bánk a nebankových subjektov. Rozhodli sa, že si to všetko zistia na internete. Ak by si zavolali poradcu na telefón, ten by určite presadzoval tú inštitúciu, pre ktorú pracuje. Robili SWOT analýzu. Silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. I deti zaujal komix v časopise, pekne si ho vystrihli a ukázali rodičom. Týkal sa presne tých informácií, ktoré potrebovali.

Úloha 1

Informácie zbierala celá rodina. Bolo potrebné informácie prehľadne triediť. Pomôžte im vybrať z komixu potrebné a dôležité informácie týkajúce sa úverov.

Hypotéka

Spotrebný úver

Stavebný úver

Úvery od nebankových subjektov

Úloha 2

„Skutočne, akoby bola úverová revolúcia, to množstvo ponúk, reklám v časopisoch, na internete, na bilbordoch. Máme problém utriediť si informácie a ešte väčší problém vybrať najvhodnejšiu banku pre úver“, hovorí otecko rodiny Sporivých. „Ja by som sa rozhodol pre nebankový subjekt,“ hovorí otecko rodiny Úverových. „Tí nepotrebujú žiadnu zábezpeku, tí si nezisťujú, či pracujeme a sú ochotní nám pomôcť, a to čo v najkratšom čase. Dokonca som už mal aj telefonickú ponuku na SMS pôžičku, čo by bolo najrýchlejšie riešenie.“

Pôžičky bez dokladovania príjmu.sk
Ste v núdzi a potrebujete riešenie? Vyberte si z ponuky!

VÝHODNÉ PÔŽIČKY

ÚVEROVÁ REVOLÚCIA IBA U NÁS

Čo si myslíte vy? Poradili by ste rodinám v ich rozhodovaní? Napíšte všetky výhody pre banku a všetky výhody pre nebankový subjekt. Skúste si zahrať situačnú hru, kde vy ste rodič a kamarát bude pracovník banky, resp. nebankového subjektu.

Banka		Nebankový subjekt	
Výhody	Nevýhody	Výhody	Nevýhody

Úloha 3

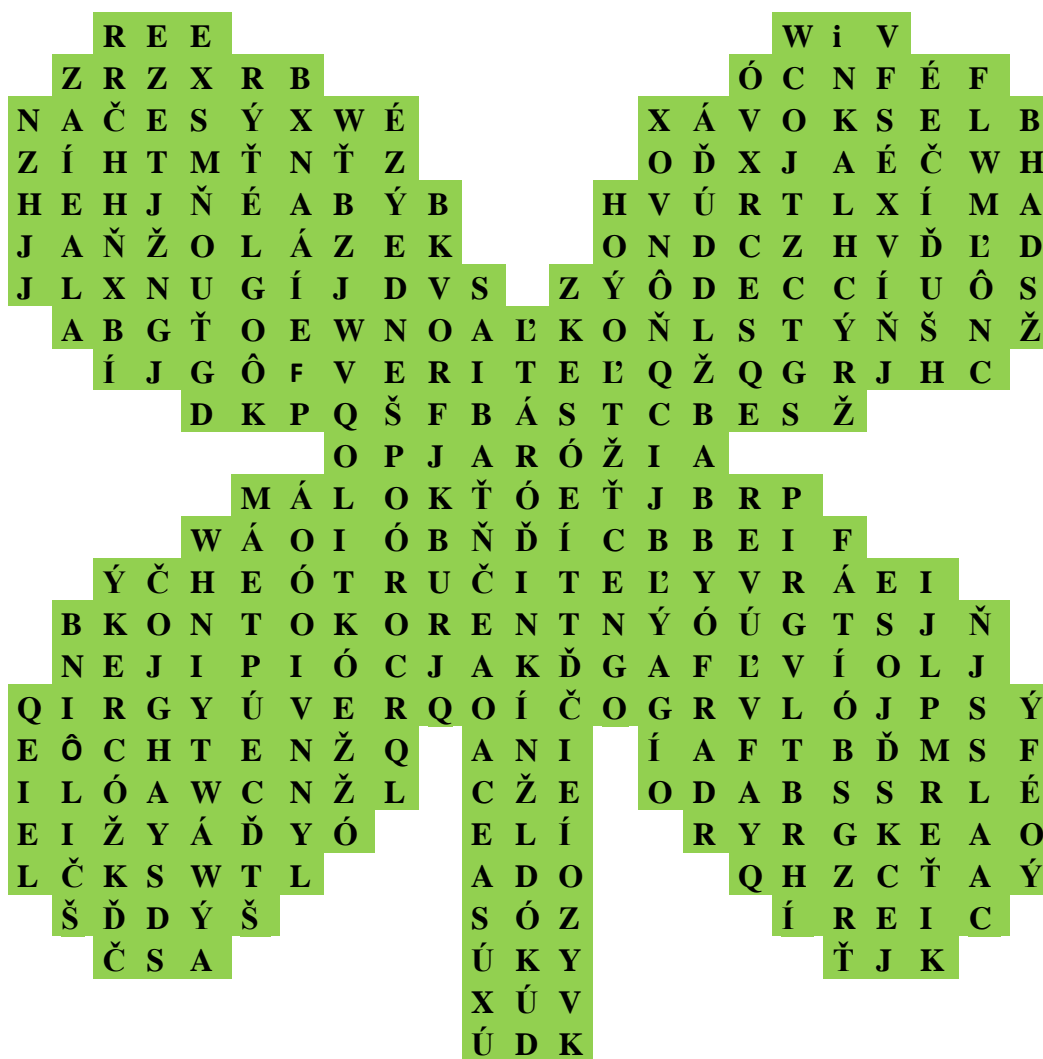
Aby si vedel pohotovo reagovať na výšku úroku, ktorý ti banka ponúka, musíš pohotovo počítať percentá. Vyskúšaj si to na týchto príkladoch. V daných príkladoch sú aj chyby. Nájdi všetky chyby a výpočet percentovej časti si určite osvojíš. Nesprávny výsledok prečiarkni krížikom a vedľa napíš správny výsledok.

VZOR: ~~2% zo 600=14~~ 12 výpočet: $600:100=6$ $2 \times 6 = 12$ výsledok je nesprávny

1% z 200=2	25% z 200=5	75% zo 60=45	1% z 1000 000=100
1% z 500=5	25% z 800=200	75% z 400=30	2% z 500 000=10 000
1% z 3500=35			90% zo 100= 90
1% z 9000=90			9% z 900=81
2% zo 400=8			30% zo 600=180
2% zo 700=14			40% z 500=220
5% z 500=25			70% z 800=56
5% zo 600=30	4% z 300=15	11% z 200=22	50% z 1000=50

Úloha 4

Hľadaj v štvorlistku slová týkajúce sa úverov: kód, hypotéka, úver, spotrebiteľský, kontokorentný, stavebný, ručiteľ, veriteľ, dlžník, rýchla, blesková, SMS, záložňa. Precvičíš si zrakové vnímanie v spleti písmen.

Úloha 5

K finančnej gramotnosti patrí aj zručnosť vytvoriť graf napr. v Exceli a zároveň je veľmi dôležitá orientácia v grafe a čítanie z grafu. Na danom obrázku grafu máme 2 grafy, jeden je vyznačený zelenou farbou a druhý oranžovou. Vašou úlohou bude vytvoriť čo najviac otázok ku grafom aj so správnymi odpoveďami. Odpovede zadávaj číselnými hodnotami. Otázky a odpovede zapisuj do prehľadnej tabuľky.

P.č.	Otázka	Odpoveď
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		

So zvyšujúcim sa vekom klesá aj podiel klientov s úverom na danej vekovej skupine. Medzi 47-ročnými klientmi je tých, ktorí majú úver, už len 15%. Jeho priemerná výška je menej ako 30 tisíc eur. „Z údajov vyplýva, že väčšine ľudí sa podarí splatiť záväzky banke ešte pred 50-tkou. Medzi 55 ročnými ľuďmi má úver už len jeden z desiatich,“ hovorí Vítek.

Je to správny údaj z grafu ? _____

			
PIN kód	PIN kód	Embosovaná karta	Embosovaná karta
			
SPORITELNIČKA	SPORITELNIČKA	HYPOTEKA	HYPOTEKA
			
SPOTREBNÝ ÚVER	SPOTREBNÝ ÚVER	ÚROKOVÁ MIERA	ÚROKOVÁ MIERA
			
ELEKTRONICKÁ KARTA	ELEKTRONICKÁ KARTA	KALKULÚJ S PENIAZMI	KALKULÚJ S PENIAZMI
			
STAVEBNÉ SPORIENIE PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA STAVEBNÉ SPORIENIE A ÚVER	STAVEBNÉ SPORIENIE PRVÁ STAVEBNÁ SPORITEĽŇA STAVEBNÉ SPORIENIE A ÚVER	KUFRIK PEŇAZÍ	KUFRIK PEŇAZÍ
			
V ZMYSLE ZÁKONA	V ZMYSLE ZÁKONA	ZĽAVY	ZĽAVY

Úloha 6 Zlepte 2 stránky, zalaminátujte, postrihajte a môžete hrať pexeso.

Hrozby a riziká rodiny Úverovej

Rodina Úverová si svoje rodinné finančné problémy vždy riešila úverom. Obidvaja rodičia boli zamestnaní, pravidelne mesačne splácali stanovené splátky, spokojnosť bola na strane veriteľa (banka, nebankový subjekt), aj na strane dlžníka (rodina Úverová). Ale po 3 rokoch nečakane prišiel o zamestnanie veľké riziko, že daný úver nebudú podľa splátkového kalendára. aby si vzájomne poradili hovori: **V núdzi poznáš priateľa.**

otec, čo pre rodinu znamenalo môcť splácať včas a presne. Opäť sa stretli obidve rodiny, a pomohli. Aj príslovie

Rodina **Sporivá** pri stretnutí **navrhla riešenie.**

Rozhodne sa musíte snažiť veriteľom čo najskôr svoje dlžoby splatiť, inak môžete pochodiť veľmi zle. Čiže, ak ste prišli o prácu a nemáte z čoho splácať hypotéku, oznámte to okamžite v svojej banke, musia tam vedieť, že chcete problém riešiť. Keď sa s vami skontaktujú jej pracovníci, už sa vám s nimi bude ťažšie vyjednávať. Banka vám môže upraviť splátkový kalendár, či dokonca načas úplne zastaviť splátky, a tak získate drahocenný čas na riešenie svojich dlhov. No ak nebudete platiť ani neskôr, banka od vás môže žiadať vyplatenie celej dlžoby v jednej splátke. V najhoršom prípade prídete o strechu nad hlavou.

Rodina **Úverová sa priznáva** ďalej:

Ale my sme sa zadlžili aj v lízinguvej spoločnosti. Ved' to auto čo máme, je na lízing. Takže môžeme prísť aj o to. Prievan v peňaženke nám vyrobila aj debetná karta, pretože povolené prečerpanie, ktoré sa má využívať len v ojedinelých prípadoch, som využila dvakrát, ale zatiaľ sme nič nevrátili, priznala sa pani domáca. Úroky za debet sú totiž poriadne vysoké. Čo budeme robiť?

Rodina **Sporivá** krútila hlavou nad nerozumným počínaním priateľov a hľadá pre nich riešenie. V podstate ide o 3 nesplatené úvery. Skutočne im hrozí, že prídu o strechu nad hlavou. Ved' predsa si plánovali kúpiť len chatu a zrazu tri úvery !

Rodina Úverová navrhuje riešenie:

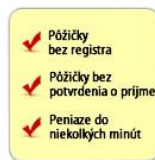
Iné východisko nevidíme, len si subjektu, pretože banka nám nedá A nebankovka sa o majetok klienta a peniaze dostaneme veľmi rýchlo. Má sice vysoké úroky, ale týmto splatíme 3 pôžičky a budeme mať len jednu.

zobrať rýchlu pôžičku od nebankového žiaden úver na vysporiadanie dlhov. nezaujímá, nemusíme dokladovať príjem

Rodina Sporivá oponuje:

Je pravda, že peniaze dostanete veľmi rýchlo, ale pozor na rýchle pôžičky a úžerníkov! Ich úroky sú vysoké a stanovujú krkolomné termíny na splatenie pôžičky. Tie vás môžu priviesť na mizinu. Ak sa oneskoríte s platením dlhu u úžerníka, neprídete len o majetok, ale možno aj o zdravie. Uvediem vám príklad, predstavu: jeden z nebankových ponúka ľuďom úver 300 eur za 21 eur. Spomínaná pôžička je zisk nebankovky sa po započítaní pohybuje na úrovni 70 percent. Ak bol len dvadsať percent, tak mesačná splátka toho istého úveru aj s poplatkami klesne na 17,5 eur za mesiac. Za dva roky by tak zrušením vysokých úrokov človek ušetril približne 84 eur a nebankovke by nakoniec vrátil „len“ 420 eur. A hovoríme o úvere len vo výške 300 €. Takže pozor, zadlžili by ste sa ešte viac! A mohlo by dôjsť k exekúcii!

aby ste mali jasnú subjektov na internete mesačnú splátku necelých splatná za dva roky. Ročný všetkých poplatkov by ročný zisk nebankovky

Rodina Úverová analyzuje daný problém a slovo exekúcia vyvolala doslova poplach. Na webových stránkach si našla informácie týkajúce sa exekúcie z ktorých vydedukovala:

- Keď dlžíte peniaze a nevraciate ich, hoci vám to už nariadil súd, môžete sa ľahko dočkať exekúcie. Stačí, ak sa veriteľ, teda osoba alebo organizácia, ktorej dlžíte, obráti opäť na súd a navrhne exekúciu.

- Exekútor najskôr zistí, čo vlastníte. Má prístup k všetkým údajom o vás, preverí poisťovne, ale aj banky či katastrálne úrady a potom podľa výšky dlžôb i hodnoty majetku zvolí postup.
- Exekútor vám môže siahnúť na mzdu, ak dlžíte viac, prídete o úspory v banke, hnuteľné veci, teda napríklad nábytok či auto, zmenky a cenné papiere. Prikáže banke, aby vám zablokovala účet.
- Ak dlžobu vyrovnáte alebo sa s exekútorom dohodnete na splátkovom kalendári, účet vám bude odblokovaný až keď dostane od exekútora príkaz na odblokovanie.
- Keď ste požiadavky veriteľov ešte stále neuspokojili, môže vám siahnúť na dom alebo byt, keď podnikáte, môžete prísť aj o firmu, ak ju vlastníte.
- Exekútor vám môže zobrať peniaze a majetok len do výšky dlhu, prirába si však odmenu aj svoje náklady. Dohromady môže dlžnú sumu zvýšiť maximálne o 20 percent z celého dlhu.
- Exekútor predáva nehnuteľnosti na dražbe. A na váš majetok vydáva exekučné záložné právo na nehnuteľnosť. Znamená to, že dom alebo byt síce vlastníte, ale nemôžete ho darovať, prepísať či predať. Môžete prísť o všetok svoj majetok.

Úloha 7

Ak ste si pozorne prečítali text, skúste analyzovať, prečo sa rodina Úverová dostala do problémov? Napíšte aspoň 3 príčiny.

Úloha 8

Vieš, čo znamená zobrať si lízing na auto ? Ak áno, tak určite vieš zodpovedať na otázku.

Auto sa stáva vlastníkom fyzickej osoby

- a) po prvej splátke lízingu a podpísaní zmluvy.
- b) po prvej splátke a zaplacení poistenia.
- c) po zaplacení všetkých splátok lízingu a poplatkov.

Úloha 9

Rodina Úverová auto spláca 2 roky a zostáva jej splácanie ešte na 12 mesiacov. Čo by si jej poradil v tejto situácii?

Úloha 10

Pani Úverová kreditnou kartou zašla do debetu (mínusu) vo výške 1000 € v mesiaci február a v mesiaci marec tiež vo výške 1000 €. Rodina Sporivá jej chce pomôcť a vyplatiť za ňu dlh v mesiaci máj. Koľko € si musí rodina Sporivá zabezpečiť, aby rodine Úverovej znížila debet (povolená hranica mínusu), keď za 28 dní s debetom 100 € si banky vypýtajú okolo 1,3 eura? Mesiace prepočítavajte na 28 dní.

Úloha 11

Nájdí si na internete slová úžerník – úžerníctvo a vysvetlite ich význam.

Úloha 12

Z oponovania rodiny Sporivej a z číselných údajov o nebankovke vypočítajte, aký zisk má nebankovka z danej sumy a za uvedené obdobie.

Výpočet _____

Úloha 13

Z časti Rodina Úverová analyzuje vyber všetky činnosti, ktoré robí exekútor. Činnosti vypíš spolu s vecou, ktorej sa činnosť týka, napr. exekútor zistí, čo vlastníte

- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____
- Exekútor _____

Úloha 14

Zahráme sa na dražbu (licitácia)

Rozdelíte sa na 2 – 3 skupiny. Jeden zo žiakov bude licitátor, ktorý bude dražiť (licitovať) veci ako nehnuteľnosti (kancelária, dom), hnutelnosti (auto, zariadenia, nástroje, PC, notebook...). Každá skupina dostane obálku, ktorou jej bude oznámená čiastka v eurách, z ktorých bude nakupovať licitované veci. Licitátor bude oznamovať, aké veci sa licitujú. Napr. Vážené dámy, páni. Pristupujeme k licitácii prvej veci. Je to auto značky Ford, rok výroby 2010. Stanovte najnižšie podanie. Každá skupina sa ešte pred začiatkom licitácie

dohodne, o kúpu akých

papier a toho sa musí držať.

veci tak, aby sa zmestila do

Skupina si rozdelí funkcie,

licitátorovi, druhý bude

neprekročenie svojej

Licitátor vyhlasuje ceny po

veci bude mať záujem, čo napíše na

Zhruba si stanoví cenu kupovanej

svojej čiastky oznámenej v obálke.

jeden bude oznamovať výšku ceny

prepočítavať a sledovať

čiastky. Bude mať kalkulačku.

prvýkrát, po druhýkrát, po tretíkrát.

Ak zostáva tá istá cena aj po tretíkrát, patrí poslednému, kto zadal cenu, a vec je vylicitovaná.

Nakoniec po skončení licitácie poslednej veci si spravia jednotlivé skupiny sumarizáciu

a spoločne zhodnotia nákup, či bol v norme alebo predražený, a spoločne sa dohodnú na

víťazovi. Ak chceme hru spraviť náročnejšou, skupiny budú zadávať ceny napr. 10 %

z 15 000 €, čo kalkulačka musí hneď vypočítať, ak to nepôjde spamäti.

Úloha 15

Rodina Úverová sa nakoniec za pomoci rodiny Sporivej dostala z finančných ťažkostí

a rodina Úverová si vybrala úver vo výške 5 000 €, pri úrokovej miere 13 % p.a.,

RPMN 14 %.

Ktoré percentá zaplatí rodina Úverová ? _____

Čo znamená skratka RPMN? _____

Zisti, čo v sebe zahŕňa RPMN ? _____

Ak ste našli informácie a zapamätali ste si ich, môžete byť spokojní. Vaša úroveň finančnej gramotnosti je na dobrej úrovni a na dobrej ceste.

Vyskúšajte sa !

Ktorý ukazovateľ Vám najviac hovorí o celkových nákladoch na úver?

- a) Výška splátky
- b) Úroková sadzba
- c) Ročná percentuálna miera nákladov
- d) Žiadny z nich
- e) Neviem

Čo je správne?

- a) Úrok je cena za požičanie peňazí. Ten, kto požičiava je dlžník, ten, kto si požičal, je veriteľ.
- b) Úrok je cena peňazí. Získava ho ten, kto si peniaze požičal, zaplatí ho dlžník.
- c) Úrok je cena za poskytnutie úroku.
- d) Úrok je cena peňazí. Veriteľ za požičanie peňazí úrok získava, dlžník ho platí.

DOTAZNÍK

Napíšte svoj názor na tieto pracovné listy.

Pomohli vám pracovné listy zdokonalit' sa v oblasti finančnej gramotnosti? áno / nie

Budeš pokračovať v zdokonaľovaní sa v oblasti finančnej gramotnosti? áno / nie

Ak áno, pretože

a/ baví ma to b/ mám rád matematiku c/ budem to potrebovať d/ budem to študovať

Ak nie, pretože

a/ nebaví ma to b/ nemám rád matematiku c/ nepotrebujem to d/ využijem poradcu

Zdokonalil som sa v _____

Nezdokonalil som sa, ale zaujali ma _____

Budeš vedieť poradiť svojim rodičom v oblasti finančnej gramotnosti? áno / nie

Diskutuješ s rodičmi o finančných záležitostiach rodiny ? áno / nie

Vieš aj ty prispieť k úsporným finančným opatreniam v rodine ? áno / nie

Ak áno, v čom ? _____

Stretol si sa s prípadom exekúcie v regióne, ktorý poznáš ? áno / nie

Pojem exekúcia vyvoláva u teba

- a) strach, obavy b) rešpekt c) neviem d) nevyvoláva nič

Hráš na internete hru, ktorá sa zaoberá predajom, investovaním a nákupom ? áno / nie

Ak áno, uveď jej názov _____